Ghidul practic al fotografului de nunti

- indrumar pentru amatorul avansat -

---

1. Introducere

Fotografiile unei nunti sunt o combinatie de fotoreportaj, portret, portret instantaneu si candid-photo ale evenimentului. Sunt amintiri si documente importante, pe care personajele le vor pastra ani si ani, si le vor arata multor cunoscuti sau membri de familie.

Nu este tocmai o treaba usoara sa faci fotografiile unei nunti; in fapt, este destul de dificil. Este o munca obositoare, care incepe cu cateva zile inainte de ziua nuntii, si se incheie la cateva zile dupa. Exista si un oarecare risc: fiind un unicat, fotografiile de nunta **nu trebuie ratate**...

Articolul acesta se adreseaza amatorului avansat. Prin "amator avansat" inteleg cineva care are un minim de pregatire teoretica si practica, si minimum un an de experienta in manuirea curenta a unui aparat foto semiautomat. Daca esti un fotograf profesionist, probabil ca ai business-ul tau relativ bine pus la punct, dar pentru un amator (ca mine) sunt cateva lucruri care trebuie clarificate de la inceput.

Personal, prefer fotografiile de reportaj, care au ceva de spus, care pot reconstitui "filmul" evenimentelor. Am vazut multe fotografii absolut impecabile dpdv tehnic, facute in studio sau in locatie (starea civila, parc, biserica etc.), indelung studiate, care pot fi marite perfect la un A3, dar care nu au nici un mesaj, nu surprind nici o stare. In acest sens sunt scrise toate sfaturile si indrumarile de mai jos - pentru obtinerea unor fotografii "vii", de la fata locului, despre momentele cruciale care nu trebuie ratate, despre un ghid practic al operatiunii.

Si, in incheierea introducerii, consider ca un set complet si corect de fotografii al unei nunti constituie piatra de incercare si "botezul" oricarui

aspirant la titlul de fotograf.

sus

2. Experienta necesara

Fotografia de nunta nu este un spatiu de experienta. Foloseste **numai** tehnici pe care le cunosti bine si pe care le-ai exersat indeajuns, chiar daca tentatia unor rezultate spectaculoase este mare.

Sunt 2 cazuri in care este mai bine sa nu te bagi (de data asta) in treaba:

- **Daca ai un aparat nou**, cu care ai lucrat mai putin de o jumatate de an. Asta inseamna intregul lant, adica corp, obiective, blitz etc. In general ai nevoie de o practica de aproximativ un an de zile cu un anumit aparat, pentru a-l putea simti ca prelungirea ochiului si mainii tale.
- **Daca faci parte dintre invitati**, sau daca ai vreo functie oficiala la nunta. Pentru a putea face **bine** fotoreportajul nuntii trebuie sa fi complet independent de alte atributii care pot aparea pe parcurs.

Tine minte ca nu esti un invitat la nunta, ci un personaj important din mecanismul ei, chiar daca se intampla sa-i cunosti foarte bine pe miri si pe invitati. Am observat ca in general fotograful de nunta este apreciat intr-un mod similar cu ospatarul, bucatarul, DJ-ul - personajele auxiliare - deci nu te astepta sa fi tratat la fel ca un invitat, nu e cazul. Este bine sa tii cont de aceasta atitudine. In orice caz, vei fi acolo pentru ca ai de lucru, si uneori vei munci din greu. Asta nu inseamna ca nu poti sa te distrezi, dar stai cu ochii-n patru - fiecare moment este irepetabil.

La prima nunta unde am avut de facut fotografii am avut urmatoarea situatie: in biserica lumina era destul de slaba, si am pus un timp lung de expunere (1/40 s), cu blitz, cu aparatul montat pe trepied. Din calculele mele trebuia sa iasa o expunere perfecta, in care sa se vada si detaliile din biserica (din cauza expunerii lungi), iar figurile oamenilor frumos luminate (blitzul). Din pacate, lumina ambientala a fost suficient de puternica pentru ca oamenii sa iasa miscati. Pe chestia asta am stricat cam jumatate din filmele alocate "bisericii".

Un antrenament de *street-photo* nu este deloc rau, daca il ai. Iti ascute reflexele, simturile, te ajuta sa prevezi fenomenele si sa apesi instinctiv declansatorul, fara sa te mai intrebi *de ce*, cu cateva fractiuni de secunda inainte de producerea evenimentului sau de modificarea expresiei

personajului. Un exemplu bun este momentul aruncarii buchetului miresei.

sus

3. Preturi. Costurile tale.

La orice nunta, fotograful si cameramanul, deci fotografiile si casetele video, sunt prevazute de la bun inceput in buget. Citeam ca in America manopera fotografica se cifreaza pe la 1500 - 2000 USD. In Romania, plaja variaza intre 50 si 300 de USD / nunta. Daca acum debutezi in domeniul fotografiei de nunta, este recomandabil sa-l secondezi pe fotograful principal. In acest caz, poti face fotografiile cadou de nunta, sau sa ceri numai contravaloarea materialelor folosite.

Daca esti destul de bun pentru a-ti incepe comercial activitatea, cu o nunta unde **tu** sa fii fotograful oficial, cred ca un 100-120 USD pentru manopera este acceptabil pentru inceput. Mai putin nu merita (efortul tau va fi foarte intens, in cazul unui serviciu complet), iar pentru o suma mai mare de bani este bine sa ai ceva experienta in spate.

Cand vei negocia cu mirii (sau nasii, sau domnisoara/cavalerul de onoare) este bine sa punctezi care vor fi cheltuielile tale in aceasta operatiune. Asta te ajuta si pe tine, sa-ti structurezi finantele, si pe ei, pentru ca le va fi destul de clar ca vorbesc cu cineva care stie ce inseamna fotografia de nunta.

Mai jos ai o lista minimala a cheltuielilor pe care le vei putea avea in decursul unei nunti:

- filme
- baterii
- transport (bilete, benzina, taxi, eventual tren)
- developarea filmelor
- maririle pe hartie (fotografiile propriu-zise)
- echipamente de care ai nevoie si pe care nu le ai in acest moment (adaptoare, mufe, cabluri, filtre, trepied, genti, obiective etc.)
- optional: chiria unor echipamente, cheltuieli de urgenta, un asistent, etc.

Poti cere un avans (1/3 ... 1/2 din suma totala), dar personal prefer sa iau toti banii odata, si chiar mi-e egal daca asta se intampla inainte sau dupa nunta.

sus

4. Discutia cu mirii

Majoritatea clientilor isi vor inchipui ca ai ce putin o *relatie* la un minilab, daca nu cumfa developezi tu (acasa) fotografiile color. Nu-i dezamagi spunandu-le ca esti un client de rand al Kodak-ului de la coltul strazii. Chiar daca platesti pe fotografii exact cat ar plati si ei (mirii), este bine sa lasi sa se inteleaga ca tu poti macar sa-i determini pe operatori sa le proceseze mai atent. De asemenea poti lasa sa se inteleaga ca ai o bogata experienta in lucrul cu materiale alb/negru, *da bine* la imaginea ta de fotograf.

Vino cu aparatul la intalnire! Uneori mirele te va intreba daca ai aparatul la tine, si va dori sa-l vada. Ar fi bine sa-l ai incarcat cu un film - nu se stie niciodata ce se poate intampla. Sau macar spune-le ca e incarcat. Iar un parasolar sau un teleobiectiv nu au cum sa strice aceasta prima impresie.

Daca vine vorba de aparatele digitale, abordeaza o mutra mai retinuta si nu sari in sus cand mirele (sau mireasa) scoate din buzunar un G3. Nu vorbi mult - si mai ales **nu ezita** in clipa cand pronunti suma de bani dorita.

Daca la convorbirea premergatoare nuntii ti se spune sa vii cu poze, inseamna fie ca oamenii stiu ce vor, fie ca sunt carcotasi. Oamenilor *normali* nu le vin astfel de idei. Chiar daca n-ai poze de nunta (fie pentru ca le-ai dat pe toate, fie pentru ca inca n-ai fotografiat nici o nunta), acest lucru nu trebuie sa te demoralizeze - vino cu 5-10 fotografii dintr-un domeniu apropiat: moda, portret, ceva care (chiar daca n-are legatura cu nunta) sa-i lase cu gura cascata - cele mai bune 10 fotografii ale tale, marite la o dimensiune acceptabila (13x18 sau mai mult).

In general negocierea o vei purta cu viitoarea mireasa - deci concentreaza-ti atentia asupra ei.
Daca miresei i-ai facut impresie buna, batalia este aproape castigata.

Ca durata a discutiei, am constatat ca in 45 de minute poti afla absolut toate informatiile necesare. Cam atata sunt si mirii dispusi sa-ti acorde. Cel mult. Deci nu-ti pierde timpul cu discutii fara rost.

Intalnirea e bine sa fie intr-un loc mai retras. Asigura-te ca fiecare participant consuma ceva, indiferent ce - chiar si un pahar cu apa chioara.

In general putina lume stie care sunt diferentele intre imaginea facuta pe film ORWO sau KONIKA. Cand ii vei intreba pe miri daca au vreo preferinta pentru materialul utilizat, iti vor spune aproape invariabil "Ce crezi tu ca e mai bine". Asta nu-i va impiedica cu nimic sa strambe din nas cand le vei propune filme de 4$ rola (un Kodak Gold 400 ASA/36 pozitii). Am vazut ca cel mai practic este sa le prezinti varianta *low-end* si varianta *high-end* si sa-i lasi pe ei sa decida. In fond, e nunta lor.

Nu uita ca singurul lucru care conteaza este discutia personala cu mirii.

In ultimul an am primit cateva zeci de e-mail-uri (aparent, din partea viitorilor miri si mirese) in care mi se solicita o suma orientativa pentru diverse shooting-uri de nunta. (Aproape) de fiecare data ma entuziasmam si raspundeam la mare precizie, cu sume, timpi etc. TOTAL GRESIT! In realitate erau alti fotografi (sau agentii de specialitate), curiosi sa vada care va fi suma pe care o voi cere, raportat la experienta si nivelul calitativ al fotografiilor.

Daca treaba asta continua, voi face publice numele + e-mail-urile respectivilor - deci aviz amatorilor.

sus

5. Echipament, aparatura

Majoritatea fotografilor de nunti folosesc aparate SLR cu film de 135 (24x36 mm). Pentru imaginile de studio se mai folosesc (rar) si aparatele format mediu (6x6, 6x9) - cel putin in teorie.

Recomandarile mele:

- *body-ul* (corpul) aparatului sa fie solid si de incredere, un SLR de 35 mm
- un obiectiv de 50 mm, *cat mai luminos* (f/2, f/1.8)
- un blitz suficient de puternic pentru a putea lumina un spatiu vast sau *foarte* vast (biroul ofiterului starii civile, altarul unei biserici, o sinagoga)
- filme pentru aprox. 350 - 400 de fotografii (minim 10 filme de 37 de cadre)
- baterii pentru aparat si blitz, care sa-ti permita sa faci trei sferturi din fotografii folosind blitz-ul
- optional, un monopod

Un transfocator (zoom) de 28 ... 110 mm e si el bun. Un *body* cu autofocus si stabilirea automata a

expunerii iti vor usura munca. Exista momente si expresii care dureaza fractiuni de secunda, timp in care abia apuci sa incadrezi si sa apesi declansatorul. Este foarte relaxant ca celelalte reglaje sa fie facute automat.

Pe de alta parte, obiectivul cu zoom are luminozitate mica, autofocus-ul functioneaza dificil in conditii de iluminat insuficient; iar in biserica este de intuneric chiar si atunci cand toate luminile sunt aprinse. Afisajul cu LCD (cristale lichide) este aproape imposibil de citit la lumina slaba, daca nu are un sistem propriu de iluminare (back-lit).

Indiferent daca folosesti un aparat clasic sau o bijuterie electronica, trebuie sa fi bine familiarizat cu el; sa nu bajbai dupa butoane, sa poti efectua operatiile de baza chiar si in intuneric deplin, sa poti incadra si focusa subiectul, si sa-l urmaresti cu *sharful* in cazul in care acesta se deplaseaza. Vor fi momente in care va trebui sa lucrezi rapid, si trebuie sa reduci pe cat posibil riscul de a pierde una sau mai multe fotografii obligatorii.

Pana la aparitia pe scara larga a obiectivelor transfocator (*zoom*) era elementar sa iei cu tine trei obiective, unul de 28 mm pentru spatii inguste (starea civila, biserica), unul cu focala normala de 50 mm (incadrari clasice) si inca unul de 90 mm pentru portrete. In ziua de azi un obiectiv 28-110 este considerat absolut uzual. Nu te bucura prea tare insa - luminozitatea scazuta (f/4.5) constituie un mare handicap.

Din cate am observat, luminozitatea maxima a unui zoom uzual se intalneste la jumatatea cursei; din motive constructive atunci are lungimea minima. Deci daca observi ca esti la limita, poti aduce obiectivul la 50mm (de ex. la un 28-90) si poate mai salvezi o diafragma, doua.

sus

6. Surse de lumina; fotografierea in conditii precare de iluminat

O mare atentie va trebui sa acorzi iluminarii. Din cauza ca majoritatea fotografiilor sunt de interior, va trebui sa iei in calcul problema iluminatului. Singura sursa de lumina pe care o poti lua cu tine sunt blitz-urile. Binenteles, mai exista si alte solutii (umbrelute, reflectoare, soft-box-uri, etc.) dar pentru ca acestea se alimenteaza de la priza, si pentru

Tabelul de mai jos da numarul director necesar unei surse de lumina, pentru un film de 400 ASA, in functie de diafragma aleasa (calculata dupa formula).

Numarul director minim al blitz-ului in functie de sensibilitatea filmului, diafragma si distanta			
	400 ASA		
	f/5.6	f/8	f/11
2.5 m	14	20	28
5 m	28	40	55
7 m	42	60	83
10 m	56	80	110
12 m	56	80	110
15 m	84	120	165

Pentru a avea un camp de profunzime acceptabil, diafragma ar trebui sa fie pe la f/8 sau chiar f/11. In general, te vei afla la o distanta medie de subiect de aprox. 3 - 6 m. Din tabel rezulta un numar director al blitzului de 40 - 95.

Acestea sunt blitzuri puternice si scumpe, care ies din discutie (300+ USD).

Din categoria blitzurilor uzuale, unul cu numarul director 32 costa in jur de 150 USD - deci ceva mai abordabil. Solutia ar fi fie sa faci un compromis (diaframa deschisa in permanenta, atentie marita la focalizare), fie sa folosesti doua blitz-uri identice (pentru simplificarea calculelor). In acest caz, numarul director al ansamblului este egal cu semisuma numerelor directoare ale celor doua blitzuri GN = (GN1 + GN2) / 2 . Ansamblul cu doua blitzuri este o constructie destul de impresionanta, cele doua blitzuri fiind montate pe un suport metalic fixat in surubul pentru trepied. Pentru cablul de sincronizare vei avea nevoie de un *splitter* (usor de manufacturat), asta bine-nteles daca nu folosesti un set de blitzuri cu comanda prin radio.

Pe tot parcursul nuntii va trebui sa fi complet autonom, deci estimeaza cu atent numarul de seturi de baterii de care vei avea nevoie. Ia in calcul si timpul necesar incarcarii blitzurilor - cu bateriile epuizate, timpul de incarcare al blitzului poate ajunge la 7...10 secunde, iar in cazul in care ai

de tras o secventa continua de 10-15 fotografii (de exemplu la *starea civila*, unde lucrurile se petrec foarte repede), acest lucru poate compromite momentul.

Un ultim lucru de care va mai trebui sa tii cont la fotografierea cu blitzul este temperatura de culoare a surselor de lumina din cadru. Cu ochiul liber este greu sa distingi sursele de lumina cu temperaturi diferite ; pe film insa se vad clar diferite nuante in functie de sursa de lumina. De regula, blitzul are o lumina apropiata de lumina naturala, cu componentele spectrala egal impartite. Becurile cu incandescenta au mult mai mult rosu si galben in componenta. Pe un perete alb, luminat de becuri normale (cu incandescenta) se va vedea foarte distinct lumina aruncata de blitzul tau, si fenomenul este foarte neplacut.

O ultima regula, pentru fotografiatul in conditii de lumina scazuta. Exista o regula empirica, dar eficace pentru distantele focale uzuale (28-300 mm), care spune ca pentru a fi sigur ca imaginea nu iese miscata, timpul de expunere trebuie sa fie mai scurt de 1/(distanta focala a obiectivului). Adica: daca ai un obiectiv de 80mm, timpul de expunere cel mai lung pe care ti-l poti permite este de 1/80 s. In general regula se verifica pentru focale de 28-110mm (dupa 110 mm imaginile pot iesi miscate si la 1/500s).

sus

7. Ochii rosii

O problema de care te vei lovi mai devreme sau mai tarziu sunt *ochii rosii* care apar in unele fotografii facute cu blitzul. In momentul declansarii, irisul ocular este larg deschis (din cauza luminii slabe din jur), iar lumina patrunde in globul ocular al subiectului, iluminand vasele capilare care "tapeteaza" peretii interiori ai globului ocular. Astfel "ochii rosii" sunt interiorul ochilor persoanei, iluminat de blitz. Cel mai adesea se intampla atunci cand lumina este slaba, iar blitzul este montat direct pe aparat sau foarte aproape de axul optic al obiectivului.

Se spune ca o solutie ideala este ca subiectul sa nu priveasca in aparat, sau la un unghi mai mic de 30 de grade fata de directia aparatului. In practica am constatat ca aceasta regula este falsa - nu are nici o importanta unde priveste subiectul.

Majoritatea aparatelor moderne au un blitz rabatabil, care poate avea efect de prevenire a ochilor rosii - *red eye reduction*. Asta inseamna ca blitzul produce o serie de pre-flash-uri (in total 1-2 secunde, la putere mica) *inainte* de declansarea expunerii, bazandu-se pe faptul ca irisul se va inchide partial, din reflex. Astfel cantitatea de lumina care patrunde in globul ocular este mult mai mica, insuficienta pentru producerea fenomenului. Metoda este utilizabila numai in cazul imaginilor de grup, "aranjate" in prealabil. Pentru imagini de instantaneu, pre-flash-urile vor atrage atentia (dureaza 1-2 secunde), subiectul isi schimba pozitia, isi modifica expresia, etc, etc, etc.

Solutia ideala este montarea blitzului la o oarecare distanta de axul optic al obiectivului, folosind un distantor care poate fi cumparat de la *consignatia*. Daca intre blitz si obiectiv exista o distanta de cel putin 15 cm e destul de sigur ca ai scapat de *ochii rosii*.

sus

8. Filmul folosit

Ideal este sa ai un obiectiv luminos (f/2, f/1,8) - in acest caz poti folosi linistit filme de 200 sau chiar 100 ASA. Astfel poti face mariri pe hartie la dimensiuni de 20 x 30 cm si mai mult, fara ca granulatia sa devina vizibila. La 400 ASA poti mari in siguranta pana la ~ 13 x 18 cm si poate un pic mai mult; la dimensiuni mai mari granulatia devine vizibila. Vizibila pentru cineva avizat, dar nu suparatoare. Nu experimenta cu filme de 800; diferenta de la 400 ASA la 800 este de doar o diafragma, in schimb granulatie devine de-a dreptul urata.

Un alt lucru de care trebuie sa tii cont este numarul de filme de care vei avea nevoie. Cred ca pentru un serviciu complet, 10 filme de 37 ar trebui sa fie suficiente. Oricum, pleaca de acasa cu inca 3 role suplimentare de film, de rezerva.

Clientul ar putea sa-ti spuna ca doreste *n* filme, de exemplu 5. Detest aceasta abordare. In acest caz este bine sa discuti cu clientul cate imagini *finale* doreste de la fiecare moment fotografiat, si sa iei inca 3 filme de rezerva.

Trebuie sa estimezi intotdeauna cam cate fotografii faci pe minut. Am calculat ca in medie la o nunta am o *cadenta* medie de 2 fotografii pe

minut - asta inseamna ca pot trece 5 minute intre doua declansari, dar exista si momente cu o declansare pe secunda.

Cel mai neplacut lucru care ti s-ar putea intampla este sa ramai in pana de film. Doua situatii sunt mai frecvent:

- descoperi ca pe film mai ai 5 cadre, chiar inaintea producerii unui moment important - in acest caz ai doua variante :
  - daca ai timp derulezi filmul expus (iti va lua 30 de secunde) si-l introduci pe cel nou (aprox. 10 secunde)
  - faci numai 5 poze cu respectivul moment - si atentie mare sa alegi cele mai bune momente !
- peste 2 minute urmeaza o serie importanta de fotografii (de ex. *petrecerea, cheful*) iar tu nu mai ai la tine decat o singura rola de film

Stai intotdeauna in buzunar cu 2-3 role de film neexpus, fara cutia de plastic in care vin ele. Astfel vei putea incarca aparatul in doar cateva secunde.

In functie de stilul tau de lucru si *cadenta (burn rate)* poate iti este mai avantajos sa folosesti filme de 24 de cadre, in loc de 37.

Acum cate ceva despre tipul filmului, culori etc.

Primul impuls va fi probabil sa lucrezi pe filme profesionale, daca nu cumva pe diapozitiv. Nu uita ca beneficiarul doreste in general imagini extrem de clare, contrast si cu culori saturate - deci nu are sens sa dai 11$ pe o rola de Kodak Portra doar pentru ca ai citit pe internet ca reda fenomenal de bine tonurile pielii.

Exista teorii care spun ca filmul vandut pentru amatori este de fapt identic cu cel pentru profesionisti. Doar ca pe filmul de amatori imaginea finala se stabilizeaza dupa 1-2 luni de la developare, in timp ce filmul pentru profesionisti iese din revelator direct cu culorile finale. Asta pentru ca filmul profesional a stat cateva luni la "imbatranire" in niste incinte speciale.

Si, ca o ultima consolare:

La prima nunta unde am facut fotografii am consumat vreo 14 filme Kodak Gold 400. Asta inseamna 60 USD. La urmatoarea, am folosit film Ferrania Solaris, 400 ASA, 1.5 USD / rola de 37 - 14 filme = 21 USD. Fotografiile au fost, aproape in totalitate, similare dpdv cromatic.

Concluzia : daca nu lucrezi in studio, ci pe teren, este *mult* mai bine sa

folosesti un film ieftin (dar testat inainte, de tine, nu de altcineva). Astfel ai un client multumit - costuri mai mici si culori pe gustul lui.

Daca folosesti un film profesional, gandeste-te ca acel film va trebui si procesat (developare, marire) - iar in laboratoarele / minilab-urile din Romania nu se face nici o diferentiere intre modul in care este tratat un film *consumer* si un film *pro*. Plus ca te deranjeaza mai mult o zgarietura lunga de 3-4 cadre, niste pete si amprente pe un film de 11 USD decat pe un film de 2 USD.

Pentru rezultate optime, este recomandabil sa folostesti produse care poarta aceeasi marca (daca ai folosit film Kodak, atunci developarea fa-o la un minilab Kodak, pe hartie Kodak).

Daca ai un obiectiv luminos (f/1.8, f/2), poti folosi fara nici o ezitare filmul Kodak ProFoto 100 ASA - zis si filmul ideal pentru nunti si botezuri. Latitudine mare, culori naturale, contrast mediu. Pretul este foarte avantajos: 2.5 USD / rola de 37 de cadre.

Daca lucrezi cu un aparat digital, ai cateva avantaje fata de cel clasic cu film; in primul rand economia la punga personala - ma refer la cheltuiala cu filmele si procesarea lor - suma pe care s-ar putea s-o platesti cu varf si indesat pe printuri. Pe de alta parte poti face din calculator o multitudine de retusuri. In orice caz, daca folosesti digitalul, nu te rezuma *in nici un caz* la CD-ul cu fotografiile - este obligatoriu sa dai macar 50 de fotografii scoase pe hartie.

sus

9. Alte echipamente necesare

Vei avea nevoie de "ceva" in care sa transporti echipamentul : aparatul, obiectivele, blitzuri, filme, baterii, eventual un trepied/monopod etc. Recomandabil este sa folosesti o geanta foto, mai bine decat un rucsac, pentru ca iti permite un acces rapid la toate aceste obiecte, si face si impresie mai buna decat rucsacul. Oricum atunci cand esti in exercitiul functiunii (la biserica, starea civila etc.) este bine sa gasesti un loc unde sa-ti lasi geanta, si sa umbli doar cu aparatul pe umar, cu cateva role de film intr-un buzunar, si un set de baterii de rezerva, in celalalat.

Trepiedul : desi inutil la nunta, uneori iti permite sa faci niste imagini deosebite (de ex. in biserica). Pe de alta parte, trebuie sa-l cari tot timpul dupa tine, limitandu-ti partial mobilitatea. Un monopod poate fi solutia de

compromis.

sus

10. Detalii pe care trebuie sa le stabilesti dinainte

De obicei, discutiile premergatoare nuntii le vei purta cu mireasa. Nu uita niciodata ca intreaga nunta este o sarbatoare a miresei; cu ea trebuie sa discuti orice nelamuriri ai avea, sau daca este prea ocupata, cu domnisoara de onoare.
Este un gest foarte frumos daca poti aduce primele fotografii pana la sfarsitul petrecerii. In orice caz, este bine ca in 24 de ore sa vii cu un prim set de fotografii, pe care sa le inmanezi personal miresei. Ea si numai ea trebuie sa le vada prima. La urma urmei, este exclusiv ziua ei.

Probabil ca stii in general care sunt evenimentele din ziua nuntii; in orice caz va trebui sa discuti **absolut toate detaliile** care vor aparea in imagini.

Mireasa, mirele si restul invitatilor se asteapta ca tu sa stii la perfectie ce ai de facut. De asemenea, au o vaga idee despre cam cum ar trebui sa fie fotografiile de nunta - chiar daca nu esti de acord cu viziunea lor estetica, va trebui sa faci tot ce-ti sta in putinta sa realizezi respectivele fotografii - pentru asta le iei banii.

Va trebui sa stabilesti urmatoarele :

1. **Informatii generale**
    1. Numele si prenumele miresei, mirelui, nasilor
    2. Cine sunt persoanele foarte importante (VIP) - adica frati, nasi, parinti, cavaleri de onoare etc.
    3. Numarul de filme si fotografii care se doresc, in total si (eventual) pentru fiecare moment in parte
    4. Daca se doresc procesari ulterioare (scanare de film, transpunere pe CD, slide-show pe DVD, retusuri digitale etc.) si care este pretul suplimentar pentru acestea
    5. Daca exista animozitati intre anumite persoane care nu pot aparea alaturat in fotografie (de exemplu, daca parintii unuia din miri sunt divortati, si nu doresc sa apara unul langa celalalt)
    6. Daca exista un cameraman sau alti fotografi
2. **Pentru casatoria civila**
    1. Locul unde se desfasoara ceremonia (starea civila)
    2. Ziua si ora de incepere a ceremoniei
    3. Durata estimata, in minute

4. Numarul de invitati de la starea civila
5. O schita sumara a spatiului si a traseului urmat (pe unde se intra, unde e biroul ofiterului starii civile, pe unde se iese, daca exista suprafete lucioase, cromate, oglinzi etc)
6. Modalitati de abordare si evitare a fotografului-capusa de la starea civila
7. Ce se intampla dupa ceremonie (se serveste un piscot, etc.)
8. Daca se fac sau nu o fotografii *dupa* ceremonie (se poate merge in parc, se fac poze etc.), si unde anume

3. **Pentru casatoria religioasa**
   1. Locul unde se desfasoara ceremonia (biserica, sinagoga, moscheea etc.)
   2. Ziua si ora de incepere a ceremoniei
   3. Durata ceremoniei (ore, minute)
   4. Cultul / religia in care se va face ceremonia, si eventalele elemente specifice cultului respectiv
   5. Specificul si etapele ceremoniei, daca e cazul
   6. Numarul de invitati
   7. Daca este sau nu permisa folosirea blitzului in biserica
   8. Daca exista suprafete lucioase, oglinzi etc.
   9. Schita spatiului si a traseului urmat - cu punctarea momentelor de timp si a intervalelor de timp dintre evenimente, detalii despre desfasurarea ceremonie - pe unde se intra, in ce ordine, cine cu cine, logodna, dansul in jurul mesei, etc.
   10. Ce se intampla dupa ceremonie - incotro se merge, ce se face
4. **Pentru cheful de nunta**
   1. Locul, ora de incepere
   2. Ora de incheiere a chefului
   3. Numarul de invitati
   4. Schita spatiului, dispunerea meselor, dispunerea invitatilor la mese (pe categoriile importante : care e masa mirilor, unde stau nasii, parintii, diversele tipuri de invitati)
   5. Care sunt traseele importante - pe unde intra invitatii, pe unde intra personalul auxiliar, unde e pupitrul DJ-ului, daca exista suprafete lucioase, oglinzi etc.
   6. Orarul chefului : care sunt etapele si evenimentele importante, la ce ora incep si cam cat dureaza
      - la ce ora ajung mirii acolo
      - daca se mai fac si alte pregatiri, pana sa vina invitatii
      - de la ce ora incep sa vina invitatii, si pana la ce ora
      - la ce ora are loc deschiderea petrecerii (*valsul miresei*)
      - daca exista sau nu artificii, lumini, confetti, baloane, efecte speciale etc.
      - daca exista momentul rapirii miresei, si aproximativ la ce ora
      - daca exista momentul aruncarii buchetulului miresei, si aproximativ la ce ora
      - daca exista momentul scoaterii jartierei miresei, si

aproximativ la ce ora
- la ce se serveste tortul
- daca exista momentul *ia-ti mireasa ziua buna*, si aproximativ la ce ora
- de la ce ora se estimeaza ca vor incepe sa plece primii invitati
- cam la ce ora pleaca ultimul invitat

Si, dupa cum ziceam, **cate filme** vor, **cate imagini**, **ce gen de imagini**. Poate nu ar fi rau sa tiparesti la imprimanta lista de mai sus, si sa te duci cu ea la discutia cu viitorii miri.

sus

11. Locatia

Intotdeauna este bine sa te duci in recunoastere in locurile unde vei avea de facut fotografii - la starea civila si mai ales la biserica (templu, sinagoga etc.) - poti astfel sa-ti faci un plan al situatiei, te familiarizezi cu locul si pregatesti din cateva imagini deosebite, de efect.

Daca esti la primul tau *job* de fotograf de nunta, prospecteaza **neaparat** locatiile cu o zi inainte si incearca sa-ti imaginezi cum va fi aici in momentul ceremoniei. Ia cu tine aparatul de fotografiat sau un exponomentru, pentru ca sa-ti faci o idee despre lumina. Daca e posibil, aprinde luminile existente. Informeaza-te daca mai exista si alte surse de iluminat.

sus

12. Starea civila

In incaperea in care are loc ceremonia la starea civila este posibil sa existe oglinzi - atentie la orientarea blitzului. Pot exista ferestre foarte luminate - majoritatea aparatelor automate vor stabil perechea diafragma/timp ca o medie intre elementele luminoase din cadru, rezultand o imagine cu albul "ars" si fara detalii in umbra - in acest caz poti folosi masurarea spot a expunerii. Daca folosesti blitzul, nu uita faptul ca un personaj aflat la 3 metri va apare pe film *foarte* luminat, fata de unul aflat la 5 metri in aceeasi fotografie, care va fi *foarte* intunecat. La starea civila va fi nevoie sa tragi serii de 10-15 fotografii cu un nterval de 2-3 secunde intre ele, ceea ce inseamna un efort intens pentru bateriile aparatului si ale blitzului.

De obicei imediat dupa ceremonia civila se fac o serie de fotografii fie in sala, fie in apropiere (de obicei starea civila are in apropiere un parc sau macar o curte interioara unde se pot face aceste fotografii). Du-te in recunoastere si incearca sa compui cateva cadre deosebite.

sus

13. Slujba religioasa (biserica, sinagoga, moscheea etc.)

Cand te vei duce in prospectie, va trebui sa intrebi daca ti se permite sa folosesti blitz-ul in timpul slujbei religioase, sau daca exista anumite momente ale ei in care sa nu ai voie sa faci fotografii - acest lucru este posibil la anumite religii. De asemenea, daca stii ca ai un aparat "galagios" (autofocusul, declansarea, derularea filmului) ia acest lucru in calcul, pentru a nu deranja slujba.

De asemenea, intreaba ce lumini vor fi aprinse in timpul slujbei, eventual solicita aprinderea lor pentru cateva minute. Fa cateva estimari, eventual cateva masuratori cu exponometrul, determina sensibilitatea optima a filmului de care vei avea nevoie. In cazul minimalistic, scoate aparatul si vezi daca poate face fotografii in acele conditii de iluminare, si cam care sunt parametrii expunerii.

Majoritatea bisericilor catolice au un balcon unde sta corul si orga, amplasat de regula in spate, deasupra intrarii in biserica. Cauta care este scara de acces, iar in ziua nuntii afla daca poti urca in timpul slujbei. Astfel vei putea face cateva fotografii de sus, din balcon, fara blitz (vei avea nevoie de trepied). Desi oamenii sunt fotografiati din spate, imaginea rezultata este foarte placuta.

sus

14. Pregatiri in pre-ziua nuntii

Daca nu ai cumparat deja filmele si bateriile, este momentul sa o faci acum. Daca vei tine mai mult timp in pastrare filmele expuse si nedevelopate, este recomandat sa le pastrezi in frigider - astfel previi deprecierea culorilor.

In ziua de dinainte trebuie sa faci verificarile finale pentru aparatura, sa pregatesti filmele si bateriile, sa aranjezi toate lucrurile in geanta foto pentru a fi sigur ca ajungi usor la ele. Verifica daca ai luat tot ce ai nevoie, introdu un film nou in aparat, verifica setarile aparatului (sensibilitate, etc.), mai pune in geanta si lista de mai sus (completata), si du-te devreme la culcare. Urmeaza o zi lunga si obositoare.

sus

15. Ziua nuntii

Emotii ? Nu e cazul. Daca ai ajuns pana aici, mai departe e simplu. Trezeste-te de dimineata, mananca bine, fa-ti o cafea, si la drum. Ai in fata o zi lunga, in care vei consuma multa energie.

Pentru ca deja ai discutat cu mirii, stii orarul zilei. In primul rand, trebuie sa ajungi in locatie cu cel putin o patruzeci si cinci de minute inaintea producerii evenimentului. Acest lucru te va ajuta sa parchezi (daca esti cu masina), sa-ti pregatesti echipamentul, sa te familiarizezi cu locul, sa observi invitatii pe masura ce ajung la ceremonie. Si, nu in ultimul rand, sa refaci mintal schema desfasurarii evenimentului.

Poti incepe fotografierea imediat dupa ce au ajuns primii invitati importanti. Pozitia ta, ca fotograf oficial al nuntii, este una relativ privilegiata - profita de asta! Stai in mod normal la o distanta de 2-5 metri de miri. Fi sigur pe tine - sa nu ai nici un fel de ezitari. Daca esti la primul tau job de acest fel, este posibil ca in primele minute sa ai trac. Este ceva normal, in orice caz dupa cateva minute senzatia dispare, pe masura ce incepi sa lucrezi. Nu fi crispat, incearca sa zambesti sau sa glumesti in permanenta.

Fotografiaza tot - toate expresiile, persoanele si evenimentele pe care le consideri mai interesante. Invitatii se vor cauta cu mult interes in fotografii, si chiar daca apar din intamplare intr-o fotografie, este foarte probabil sa o comande.

Trebuie sa intelegi ca faci parte din "personalul auxiliar". Este posibil sa

existe mai multi fotografi; dar intodeauna unul singur este cel principal, "fotograful oficial" al nuntii. Acela esti tu. Asta inseamna ca va trebui sa surprinzi pe film toate momentele esentiale (starea civila, pregatirea miresei, slujba religioasa, petrecerea), plus alte momente intermediare care pot sa apara. In total, este vorba de cca. 24 de ore de lucru foarte intens, fara pauza, in care trebuie sa fi in permanenta atent si cu ochii-n patru.

La nunta unui personaj "important" au fost chemati 4 fotografi; unul din ei eram eu. Din pacate nu ne cunosteam intre noi si nu s-a stabilit nici o ierarhie, nu se stia deloc cine e "oficialul". Astfel ca ne inghesuiam cu totii in momentele importante, si probabil ca daca ar fi fost doar un singur fotograf prezent, raportul [fotografii bune] / [fotografii totale] ar fi fost mult mai mare.

O ultima nota personala: am intalnit oameni care au o atitudine usor dispretuitoare fata de fotograful de nunta; daca esti un om mandru iti va fi greu sa te abtii sa nu-i iei de guler. Adopta o atitudine ponderata - gandeste-te ca singurul care se distreaza *cu adevarat* la o nunta *esti tu*.

De regula la nunta mai sunt inca cateva persoane cu aparat foto. Uneori aceste persoane sunt rude apropiate cu mirii, vor dori cu siguranta sa faca fotografii, si probabil se vor baga exact in fata ta, in momentele cele mai importante. Acest lucru poate compromite momente foarte importante, deci nu lasa sub nici o forma pe altcineva sa te obtureze din activitate. De obicei o bataie pe umar si un gest aratand spre aparatul tau foto este suficient. Eventual iti vor da tie aparatul, pentru a face tu, ca profesionist, cateva fotografii.

Important : atunci cand faci fotografii din semiprofil (3/4) ale cuplului, trebuie sa te afli intotdeauna in partea cu mireasa (mireasa sa fie in planul 1, iar mirele in planul 2 - ceva mai indepartat). Pentru ca de obicei mirele este mai inalt decat mireasa, iar impresia finala va fi una de normalitate. Daca ai proceda invers, mirele ar ascunde-o partial pe mireasa, iar fotografia ar fi compromisa.

Ca **incadrare**, este obligatoriu sa respecti o incadrare clasica:

- *plan integral, incadrare orizontala* - daca ai grupuri mari, de peste zece persoane, cu latimea grupului de peste 4-5 metri (pe treptele bisericii, in parc etc.)

- *plan american, (orizontal)* - daca este un grup mic sau mediu (3 - 8 persoane), eventual aliniat pe doua randuri
- *plan american, (vertical)* - daca ai grupuri de 2-3 persoane, miri, parinti, rude, grupuri inguste
- *bust (orizontal)* - pentru planuri medii

Bine-nteles, acestea sunt doar orientative, poti adapta la fata locului, dar fereste-te de fotografiile inestetice sau prea "anatomice" - de ex. un gross-plan strans, unde in lumina cruda a blitzului s-ar vedea transpiratia, luciul pielii, porii, umbre nedorite etc. In schimb incearca sa prinzi, in mod delicat, evenimentele emotionale care vor avea loc - o lacrima stearsa de parinti sau de mireasa, desi cinica, va provoca emotii si peste zeci de ani!

Nu este nevoie sa fotografiezi fiecare persoana care vine sa felicite mirii - doar VIP-urile (prieteni apropiati, parinti, etc.).

sus

16. Interactiuni cu alte persoane

Vei interactiona in mod strans cu cameramanul. De regula acesta va dori sa fie in acelasi loc cu tine, deci atentie la coordonare, pentru ca vei lucra uneori in imediata sa apropiere. De multe ori, fie tu fie cameramanul vor opera peste umarul celuilalt; incearca sa nu te ridici prea brusc, pentru a nu intra in cadrul acestuia. Atentie cand folosesti blitzul, iar cameramanul se afla in fata ta: in mod normal pe video se va inregistra o mica sclipire alba. Daca te afli la distanta mica de el, sau ai avut blitzul orientat spre obiectivul camerei de luat vederi, aceasta probabil va inregistra 1-2 secunde de imagine foarte intunecata, pana cand aparatul recalculeaza lumina si redeschide diafragma.

Daca poti, intra in pozitie inaintea cameramanului - acest lucru iti va permite sa te plasezi in partea cu mireasa. Instinctiv, cameramanul se va plasa vis-a-vis. Vei avea astfel cea mai buna pozitie.

Vei mai interactiona cu DJ-ul, la petrecere. Uneori se poate intampla sa nu fi pregatit pentru momentul care urmeaza. In acest caz ii poti face un semn discret DJ-ului sa prelungeasca muzica pana cand inlocuiesti filmul din aparat. Nu abuza insa de acest avantaj, si nu solicita prelungiri de peste 3-4 minute.

sus

17. "Ordinea operatiilor"

1. De obicei, primul loc in care vei face fotografii este la **Starea**

Civila. Este bine sa ajungi cu o jumatate de ora inainte, sau chiar mai mult. Astfel vei putea vedea si cum se desfasoara lucrurile la perechile care vin la rand mai devreme. Ceremonia la are loc in general dimineata, si dureaza cam 10-15 minute. Dupa ceremonie poti face cateva poze oficiale in parcul din apropiere sau in curtea Starii Civile.

2. **Pauza** de cateva ore - ai timp sa ajungi acasa si sa pui in frigider filmele expuse, sa mananci, sa-ti treci in revista aparatura si sa inlocuiesti anumite componente, daca e cazul.
3. **Slujba religioasa** - dureaza cam o ora, iar la ortodocsi are cateva momente importante care trebuie imortalizate. Daca pierzi vreunul din ele, nu te nelinisti, majoritatea se repeta de trei ori. Nu uita sa "prinzi" punerea pirostriilor, dansul in jurul mesei (atentie la fundal!), punerea verighetelor. Vei avea timp suficient sa faci cateva incadrari inedite, din balconul corului (la catolici) sau peste umarul preotului care oficiaza. De asemenea, daca observi vreo lacrima stearsa pe furis de mireasa, parinti, nasi - ai timp o secunda sa actionezi.
4. Urmeaza **petrecerea**, care dureaza pana pleaca ultimii invitati. Este cel mai variat episod, care te va solicita cel mai mult.
   - intampinarea invitatilor - poti sta la poarta sa faci cateva fotografii cu VIP-uri
   - valsul miresei
   - furtul miresei, negocierea, recuperarea
   - scoaterea jartierei (optional)
   - scoaterea valului si inlocuirea acestuia cu baticul - pe fond de *Ia-ti mireaza ziua buna...* - atentie maxima la persoanele mai sensibile!
   - aruncarea buchetului miresei - important !
   - aruncarea jartierei (optional, chestie masculina)
   - taierea tortului miresei

Se vor dansa **hore**. In general, o hora *lunga* dureaza 8...10 minute, dupa care persoanele mai in varsta se desprind si se retrag spre mese. In momentul in care observi ca hora este complet formata, baga-te in interiorul cercului, spre mijloc, si alege-ti o pozitie favorabila. Astfel vor trece prin fata ta aproape toti invitatii, si vei putea face niste imagini apreciate (incadrare orizontala, cam 5-6 persoane in cadru).

In general, invitatii stau grupati la **mese dreptunghiulare** de 8 - 10 persoane, dupa diverse criterii (varsta, familii, prietenii etc.). O

modalitate comoda de a-i fotografia pe toti impreuna este sa-i inviti pe cei care stau pe una din laturile lungi ale mesei sa se ridice si sa stea (in picioare) in spatele celor asezati pe partea cealalta.

Daca **buchetul miresei** se arunca in fata, focalizeaza inainte de aruncare, iar declansatorul apasa-l atunci cand bratul face un unghi de 45 de grade cu corpul. Pare devreme, dar nu este - apasarea declansatorului dureaza cateva zecimi de secunda, deschiderea obturatorului alte cateva sutimi, cu putin noroc vei imortaliza momentul desprinderii buchetului din palma miresei.

sus

18. Dupa nunta

Chiar daca petrecerea se apropie de final, va trebui sa ramai pe pozitii pana la sfarsit. Pastreaza intotdeauna un film in aparat, chiar daca stii precis ca nu vei mai face nici o fotografie, nu se stie niciodata ce mai apare. Inainte de plecare verifica ca nu ai uitat nimic din pretiosul tau echipament.

Primul lucru este de obicei sa developezi filmele. Daca trec mai mult de 2...3 zile pana cand la developare, nu uita sa pui filmele in frigider.

Apeleaza la un minilab de incredere, la care ai mai lucrat inainte, pentru a evita e cat posibil surprizele neplacute (zgarieturi pe film, pete, amprente, developare defectuoasa). Este recomandabil ca marirea fotografiilor sa o faci la acelasi minilab la care ai developat filmele. De asemenea, folosteste produse care poarta aceeasi marca (daca ai folosit film Kodak, atunci developarea fa-o la un minilab Kodak, pe hartie Kodak).

E bine daca minilab-ul iti poate realiza si un set de indecsi - proof prints (impropriu numite, uneori, copii de contact). Astfel te vei putea decide mult mai usor asupra fotografiilor pe care le vei mari.

Daca cei de la minilab nu folosesc *sleevere* pentru pastrarea filmelor (fasiile de plastic transparent in care se introduc bucatatile de cate 6 cadre de film) spune-le sa ti le dea cat mai intinse, rulate lejer in plicuri de hartie, in nici un caz stranse sul si puse in casetele de plastic in care vin filmele. Astfel stratul de gelatina care contine imaginea este mai putin

agresat, iar filmele se vor indrepta mai usor. Noteaza pe sleever cu un marker numarul filmului (al catelea film este, din totalul filmelor expuse la nunta), data, ora, locul expunerii.

Filmele, indecsii (proof-prints) si un set de 30...40 de fotografii trebuie inmanate mirilor. Vei vedea ca criteriile tale de apreciere a unei fotografii pot diferi fundamental de cele ale mirilor.

Optional, poti presta diverse servicii ulterioare, pentru cativa $ in plus:

- **scanare dupa negativ** (rentabila pentru tine numai daca nu te costa nimic scanarea) - recomandabil la o rezolutie de 1350 - 2400 dpi, pentru a putea face prelucrari ulterioare ale imaginilor. Vei ramane surprins sa vezi cate particule de praf, amprente, pete si zgarieturi vor aparea pe film! Atentie, un cadru scanat la 1350 dpi, salvat ca fisier TIFF, ocupa aproximativ 5 MB. Acelasi cadru, dar salvat in format JPG ocupa 300-700 KBytes. Un cadru scanat in 1350 dpi va avea o dimensiune de aproximativ 1860x1270 pixeli.
- **mini-website** cu fotografiile de la nunta - in acest caz va trebui sa faci o redimensionare a fotografiilor, pentru ca vizitatorul sa poata vedea pe ecran imaginea completa (latura lunga a fotografiei sa nu depaseasca 600..800 pixeli)
- **prelucrare digitala** in vederea tiparirii la imprimanta, etc. Asta inseamna reglarea culorilor, a contrastului, stergerea urmelor de praf din imagine, a zgarieturilor, a amprentelor etc. Nu uita ca scannerul ti-a furnizat o imagine in format RGB, iar imprimantele sunt in general CMYK - pentru a lucra ca la carte va trebui sa convertesti imaginea in format CMYK, sa efectuezi compensarile de culoare necesare, si apoi sa salvezi fisierul in format TIFF. Va trebui sa fii foarte atent la calibrarea monitorului, a imprimantei etc - dar acesta este un subiect vast, pe care il voi trata poate cu alta ocazie.

sus

Ei bine... daca ai predat filmele si indecsii mirilor, atunci s-a terminat, ti-ai facut bine treaba si meriti felicitari! Este momentul sa te bucuri de reusita, sa analizezi ce nu a mers cum trebuie, sa dai anunturi in ziar, sa-ti deschizi o afacere de fotografii de nunta, sa pandesti nuntile prietenilor samd :-)

Gata. Aici se termina pagina.
Da... si mie imi pare rau.

